

Hversu góður er árangurinn?

Yfirleitt er árangur góður. Líffæraígræðsla bjargar ekki einungis lífi heldur bætir hún lífsgæði. Margir lífa eðlilegu lífi með ígrædd líffæri. Þeir geta stundað vinnu og líkamsrækt. Konur með ígrædd líffæri geta stundum eignast börn.

ORGAN
Líffæragjafi
DONOR

ORGAN
Líffæragjafi
DONOR

**Fylltu út líffæragjafakort!
Kortið staðfestir ákvörðun þína og léttir
erfiðri ákvörðun af ættingjum þínum.**

Hvar fara ígræðslur fram?

Íslendingar sem þarfnast líffæra úr látnu fólki fá þau ígrædd á Rigshospitalet í Kaupmannahöfn. Þangað fara þau ígræðslulíffæri sem gefin eru hérlendis. Þau eru hluti af þeim norræna líffærabanka sem íslenskir sjúklingar geta sótt í.

Taktu ákvörðun!

Ræddu við þína nánustu um afstöðu til líffæragjafar. Fylltu út líffæragjafakort og geymdu það með öðrum persónuskilríkjum þínum. Einnig er unnt að koma ákvörðun þinni á framfæri í lífsskrá sem gefin hefur verið út hjá Landlæknisembættinu (www.landlaeknir.is). Hver sem afstaða þín er kemur þú óskum þínum á framfæri og getur létt erfiðum ákvörðunum af ástvinum þínum.

**Þú tekur sjálfstæða ákvörðun.
Það er tillitssemi við þína nánustu
að taka afstöðu til líffæragjafar.**

Bæklingur þessi er gefinn út með stuðningi Landspítala - háskólasjúkrahúss, Tryggingastofnunar ríkisins og Sambands íslenskra tryggingafélaga. Fyrsta útgáfa 1995, endurprentuð 2003. Önnur útgáfa, endurskoðuð 2006.

Landlæknisembættið 2006

**Líffæra-
gjafi**

Taktu afstöðu til líffæragjafar

Í hverju er líffæragjöf fólgin?

Líffæragjöf felst í því að líffæri (hjarta, lungu, lifur, nýru, bris, þarmar) eru fjarlægð úr látinni manneskju og síðan grædd í sjúklinga með lífshættulega sjúkdóma í þessum líffærum. Í nýrna- og lifrarsjúka eru stundum grædd líffæri eða hluti líffæra úr heilbrigðum aðstandendum. Einnig má bæta sýn sjónskertra með ígræðslu hornhimnu frá látnum.

Hvers vegna ættir þú að taka afstöðu til líffæragjafar?

Þá vita ættingjar hug þinn til líffæragjafar.

Komi líffæragjöf til greina þegar dauða ber að höndum spyrja læknar aðstandendur um afstöðu hins látna til líffæragjafar. Sé hún ekki kunn kemur það í hlut nánustu ættingja að taka ákvörðun um líffæragjöf, en það getur verið erfitt á sorgarstund. Vitneskja ættingja um afstöðu þína varðandi líffæragjöf er eina leiðin til minnka hið tilfinningalega álag sem óhjákvæmilega skapast við slíkar aðstæður.

Er unnt að staðfesta dauða með vissu?

Já. Þegar blóðrennsli til heilans stöðvast með öllu deyr heilinn (heiladauði). Öll starfsemi hans hættir og samkvæmt lögum er manneskjan þá látin. Langoftast deyja menn þannig að öndun hættir og hjartsláttur stöðvast og þar með allt blóðrennsli. Í fáeinum sjúklingum í öndunarvélar meðferð getur orðið algert heiladrep án þess að hjartsláttur stöðvist strax. Þá er hægt að halda blóðrás og öndun gangandi um sinn. Dauðinn er þá staðfestur með

nákvæmu mati á starfsemi miðtaugakerfis og öðrum rannsóknnum samkvæmt ákveðnum ferlum. Stundum eru teknar myndir af heilaaðum.

Hvenær er meðferð hætt?

Þegar algert heiladrep hefur verið staðfest er manneskjan úrskurðuð látin. Þá er allri meðferð hætt. Ef nema á brott líffæri til ígræðslu er meðferð haldið áfram þar til þau hafa verið fjarlægð.

Við hvaða orsakir andláts kemur líffæragjöf helst til greina?

Mikill meirihluti líffæragjafa kemur frá einstaklingum sem hafa látist vegna blæðingar eða blóðtappa í heila eða vegna mikilla höfuðáverka. Yfirleitt er um að ræða einangraðar alvarlegar skemmdir á heilavef sem leiða til heiladauða á meðan önnur líffæri starfa um sinn.

Þarfnast margir ígræðslulíffæra?

Á hverju ári þarfnast um það bil 10 sjúklingar hér á landi líffæraígræðslu. Forsenda ígræðslu er að líffæri fái frá nýlátnum. Ekki er unnt að nýta líffæri nema í litlum hluta dauðsfalla, en hver líffæragjafi getur bjargað allt að sex mannlífum. Mikill skortur er á líffærum til ígræðslu og því er áriðandi að sem flestir séu fúsir til að gefa líffæri.

Hverjir þarfnast líffæraígræðslu?

Allir geta veikt af alvarlegum sjúkdómum í nýrum, hjarta, lifur, lungum og brisi. Fyrir börn með meðfædda sjúkdóma í nýrum, hjarta, lungum eða lifur getur ígræðsla verið hið eina sem bjargað getur lífi þeirra.

Á hverju skal byggja ákvörðun um líffæragjöf?

Tilfinningalegir, trúarlegir og heimspekilegir þættir, og eflaust fleiri, geta komið upp þegar afstaða til líffæragjafar er hugleidd. Við ákvörðunina er þó eðlilegt að velja fyrir sér hvers maður myndi óska nánustu aðstandendum sínum ef þeir yrðu fyrir því að fá alvarlega líffærabílun sem krefðist líffæraígræðslu. Hér að ofan hefur einnig verið bent á að slík ákvörðun getur létt miklu álagi af ættingjum þínum, ef þær aðstæður skyldu nokkru sinni skapast að líffæragjöf kæmi til greina.

- Við andlát mitt er heimilt að nota líffæri mín til ígræðslu (At my death I permit use of my organs for transplantation)
- Heimildin nær þó ekki til eftirtalinna líffæra (excepting):

- Ég heimila ekki líffæragjöf (I refuse to donate my organs)

.....
Nafn Kennitala

.....
Dagsetning Undirskrift

- Við andlát mitt er heimilt að nota líffæri mín til ígræðslu (At my death I permit use of my organs for transplantation)
- Heimildin nær þó ekki til eftirtalinna líffæra (excepting):

- Ég heimila ekki líffæragjöf (I refuse to donate my organs)

.....
Nafn Kennitala

.....
Dagsetning Undirskrift